T008 A HÀM VIII (47) Q23-31-Tăng Thượng

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÊNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 23

Phaåm 31: TAÊNG THÖÔÏNG

KINH SOÁ 11

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Sinh Laäu2 Baø-la-moân ñeán choã Theá Toân, chaøo hoûi thaêm nhau roài ngoài qua moät beân. Khi aáy Baø-la-moân baïch Theá Toân: –Soáng trong röøng ôû trong hang, thaät laø khoå thay! Soáng rieâng, ñi ñöùng moät mình duïng taâm thaät khoù! Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, Phaïm chí, nhö nhöõng gì oâng noùi. Soáng trong röøng ôû trong hang, thaät laø khoå thay! Soáng rieâng, ñi ñöùng moät mình duïng taâm thaät khoù! Vì sao? Ngaøy xöa, luùc Ta chöa thaønh Phaät ñaïo, haønh haïnh Boà-taùt, Ta thöôøng nghó: “Soáng trong röøng ôû trong hang, thaät laø khoå thay! Soáng rieâng, ñi ñöùng moät mình duïng taâm thaät khoù!” Baø-la-moân baïch Phaät: –Coù thieän gia nam töû, vôùi tín taâm kieân coá, xuaát gia hoïc ñaïo, Sa-moân Cuø-ñaøm laø toái thöôïng thuû, ñem laïi nhieàu lôïi ích, laøm ngöôøi daãn ñöôøng cho ñaùm baèng höõu aáy. Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, Baø-la-moân, nhö nhöõng gì oâng noùi. Coù nhöõng thieän gia nam töû, vôùi tín taâm kieân coá, Ta laø toái thöôïng thuû, ñem laïi nhieàu lôïi ích, laøm ngöôøi daãn ñöôøng cho ñaùm baèng höõu aáy. Neáu thaáy Ta, hoï ñeàu khôûi loøng hoå theïn, ñeán trong nuùi khe, soáng trong ñoäng vaéng veû. Baáy giôø, Ta töï nghó, caùc Sa-moân, Baø-la-moân coù thaân haønh baát tònh, maø gaàn guõi, soáng choã vaéng veû khoâng ngöôøi, do thaân haønh baát tònh, thì ôû ñoù chæ luoáng nhoïc coâng, chaúng phaûi haønh chaân thaät, maø laø phaùp aùc, baát thieän, söï kinh sôï. Nhöng nay, Ta vôùi thaân haønh khoâng phaûi baát tònh, gaàn guõi, soáng nôi vaéng veû. Vôùi nhöõng gì laø thaân haønh baát tònh, do gaàn guõi, soáng nôi vaéng veû, nhöõng ñieàu aáy khoâng coù nôi Ta. Vì sao? Nay, Ta thaân haønh thanh tònh. Trong nhöõng vò A-la-haùn,3 do thaân haønh thanh tònh, öa ôû nôi hang vaéng, Ta laø toái thöôïng thuû. Cuõng vaäy, Baø-la-moân, Ta töï quaùn thaân, thaáy sôû haønh thanh tònh neân öa ôû nôi vaéng veû, laïi caøng vui thích. Baáy giôø Ta töï nghó, nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naøo vôùi yù haønh khoâng thanh tònh, maïng khoâng thanh tònh, maø gaàn guõi, soáng nôi vaéng veû khoâng ngöôøi; hoï tuy coù haïnh naøy mhömg vaãn khoâng phaûi chaân chaùnh; do ñoù hoï ñeàu ñaày ñuû phaùp aùc baát thieän,4 ñieàu naøy Ta

1.

Tham chieáu Paøli, M 4 Bhayabherava (R.i. 16).

Sinh Laäu . Paøli: Jaøòussoòi.

2.

3. Paøli, ibid., Ye hi vo ariyaø parisuddhakaøyakammantaø, nhöõng vò Thaùnh maø thaân haønh thanh tònh. 4. Haùn dòch ñoaïn naøy thieáu: “söï kinh sôï” ñöôïc noùi ôû

ñoaïn treân. Paøli, ibid., : Te bhonto samaòabraøhmanaø

khoâng coù. Vì sao? Vì nay nhöõng vieäc laøm cuûa thaân, mieäng, yù, maïng Ta ñeàu thanh tònh. Coù nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân thaân, mieäng, yù maïng ñeàu thanh tònh, öa ôû nôi vaéng veû thanh tònh, ñieàu naøy thì Ta coù. Vì sao? Vì nay nhöõng sôû haønh bôûi thaân, mieäng, yù, maïng, cuûa ta thanh tònh. Trong nhöõng A-la-haùn do thaân, mieäng, yù, maïng thanh tònh, neân öa ôû nôi thanh vaéng, Ta laø toái thöôïng thuû. Nhö vaäy, Baø-la-moân, khi Ta coù thaân, mieäng, yù, maïng thanh tònh, khi aáy laïi caøng öa thích soáng nôi vaéng veû. Baáy giôø, Ta töï nghó, Sa-moân, Baø-la-moân coù nhieàu ñieàu phaûi sôï haõi kinh khieáp khi soáng ôû nôi nhaøn vaéng; ñoù laø phaùp aùc baát thieän, söï sôï haõi kinh khieáp. Nhöng nay, Ta khoâng coù baát cöù söï sôï haõi naøo khi soáng nôi vaéng veû khoâng ngöôøi. Trong caùc Sa-moân, Baø-la-moân coù taâm sôï haõi kinh khieáp khi soáng ôû choã vaéng veû, trong soá ñoù khoâng coù Ta. Vì sao? Vì nay Ta khoâng coù baát söù sôï haõi naøo ôû nôi vaéng veû maø töï du hyù. Ta khoâng ôû trong soá nhöõng ngöôøi coù taâm sôï haõi kinh khieáp khi soáng ôû nôi vaéng veû. Vì sao? Vì nay Ta ñaõ lìa khoå hoaïn, khoâng ñoàng vôùi hoï. Nhö vaäy, Baø-la-moân, Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, khoâng coù sôï haõi, laïi caøng theâm vui thích. Nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naø maø khen mình, cheâ ngöôøi, tuy soáng ôû choã vaéng veû vaãn coù töôûng baát tònh.5 Nhöng Ta, naøy Phaïm chí, Ta khoâng cheâ bai ngöôøi khaùc, cuõng khoâng töï khen mình. Nhöõng ai töï khen mình laïi cheâ bai ngöôøi khaùc, Ta khoâng phaûi ngöôøi ñoù. Vì sao vaäy! Vì nay Ta khoâng coù maïn. Trong caùc Hieàn thaùnh khoâng coù maïn, Ta laø toái thöôïng thuû. Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, laïi caøng vui thích hôn6. Nhöõng Sa-moân7 naøo ham caàu lôïi döôõng, khoâng heà bieát ñuû. Nhöng hoâm nay Ta khoâng ham caàu lôïi döôõng. Vì sao? Vì nay Ta khoâng caàu coù nhieàu hôn ngöôøi vaø cuõng töï bieát ñuû. Trong nhöõng ngöôøi bieát ñuû, Ta laø thöôïng thuû. Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, laïi vui thích hôn. Nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naøo oâm loøng bieáng nhaùc, khoâng chuyeân caàn tinh taán, maø gaàn guõi nôi vaéng, Ta khoâng phaûi ngöôøi ñoù. Vì sao? Vì nay Ta coù taâm duõng maõnh, neân trong ñoù khoâng löôøi meät. Trong caùc Hieàn thaùnh coù taâm duõng maõnh, Ta laø toái thöôïng thuû. Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, laïi caøng vui thích hôn. Baáy giôø, Ta laïi nghó, nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naøo hay nhieàu queân laõng, maø soáng ôû nôi vaéng veû; tuy coù haïnh naøy vaãn coù phaùp aùc baát thieän8. Nhöng nay Ta khoâng coù nhöõng ñieàu queân laõng. Laïi naøy Phaïm chí, Ta khoâng coù trong soá nhöõng ngöôøi hay queân laõng. Trong caùc Hieàn thaùnh khoâng hay queân laõng, Ta laø toái thöôïng thuû. Nay Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, laïi caøng vui thích hôn. Baáy giôø, Ta laïi nghó, nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naøo maø yù loaïn, khoâng ñònh; nhöõng ngöôøi aáy lieàn coù phaùp aùc baát thieän, cuøng chung vôùi haønh aùc. Nhöng nay Ta yù khoâng heà loaïn, thöôøng nhö nhaát taâm. Ta khoâng coù trong soá nhöõng ngöôøi coù taâm yù loaïn, baát ñònh. Vì sao theá? Vì Ta thöôøng nhaát taâm. Trong caùc Hieàn thaùnh coù taâm chuyeân nhaát, ñònh tónh, Ta laø toái thöôïng thuû. Nay Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, laïi caøng vui thích hôn khi soáng ôû nôi vaéng veû. Baáy giôø, Ta laïi nghó, nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naøo

maø ngu si, taêm toái cuõng nhö baày

akusalaö bhayabheravaö avhaøyanti, nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân aáy laøm noåi leân söï kinh sôï khieáp ñaûm, baát thieän.

5.

Haùn löôïc boû, theo vaên maïch treân: (…) cho ñeán, “sôï haõi kinh khieáp.”

6.

Haùn löôïc boû yù: Khoâng sôï haõi khieáp ñaûm.

7.

Haùn dòch löôïc boû: Sa-moân, Baø la-moân.

8.

Haùn löôïc boû: Sôï haõi khieáp ñaûm.

deâ, ngöôøi aáy lieàn coù phaùp aùc baát thieän. Ta khoâng phaûi ngöôøi ñoù. Nhöng nay Ta thöôøng coù trí tueä, khoâng coù choã ngu si, soáng ôû nôi vaéng. Nhöõng haønh nhö vaäy, coù ôû nôi Ta. Nay Ta thaønh töïu trí tueä. Trong caùc Hieàn thaùnh thaønh töïu trí tueä, Ta laø toái thöôïng thuû. Nay Ta quaùn saùt yù nghóa naøy roài, laïi caøng vui thích hôn khi soáng ôû nôi vaéng veû. Khi Ta soáng ôû nôi vaéng veû, luùc ñoù, giaû söû caây coái gaõy ñoå, chim thuù chaïy bay, baáy giôø Ta töï nghó: “Ñaây laø khu röøng ñaùng kinh sôï.” Roài laïi töï nghó: “Neáu coù ñieàu kinh sôï xaûy ñeán, Ta seõ tìm caàu phöông tieän khieán noù khoâng xaûy ñeán nöõa.” Khi Ta ñi kinh haønh, neáu coù söï kinh sôï xaûy ñeán, luùc naøy, Ta cuõng khoâng ngoài, naèm; chæ khi naøo tröø ñöôïc söï kinh sôï, sau ñoù môùi ngoài, naèm. Khi Ta ñöùng, neáu söï kinh sôï xaûy ñeán, luùc aáy Ta khoâng kinh haønh, cuõng khoâng ngoài xuoáng, chæ khi naøo tröø ñöôïc söï kinh sôï, sau ñoù môùi ngoài. Khi Ta ngoài, neáu söï kinh sôï xaûy ñeán, luùc aáy Ta khoâng kinh haønh, chæ khi naøo tröø ñöôïc söï kinh sôï, roài sau môùi ngoài. Khi Ta naèm, neáu söï kinh sôï xaûy ñeán, luùc aáy, Ta khoâng kinh haønh, cuõng khoâng ngoài, chæ khi naøo tröø ñöôïc söï kinh sôï, sau ñoù môùi ngoài. Phaïm chí neân bieát, nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân naøo khoâng hieåu ñaïo lyù ban ngaøy vôùi ban ñeâm, nay Ta noùi ngöôøi aáy raát ngu si.9 Nhöng Ta, naøy Phaïm chí, hieåu ñaïo lyù ôû trong ban ngaøy vaø ban ñeâm, theâm coù taâm duõng maõnh, cuõng khoâng hö voïng, yù khoâng thaùc loaïn, haèng chuyeân nhaát taâm, khoâng töôûng tham duïc, coù giaùc, coù quaùn, coù hyû laïc do nieäm10, nhaäp Sô thieàn. Ñoù laø, naøy Phaïm chí, taâm thöù nhaát Ta soáng an laïc trong hieän phaùp11. Tröø höõu giaùc, höõu quaùn, beân trong hoan hyû, theâm coù nhaát taâm, khoâng giaùc, khoâng quaùn, coù hyû laïc do ñònh nieäm, nhaäp Nhò thieàn. Ñoù laø, naøy Phaïm chí! Taâm thöù hai Ta soáng an laïc trong hieän phaùp12. Ta töï quaùn bieát, trong khoâng nieäm duïc, thaâm coù caûm giaùc laïc, ñieàu maø caùc Hieàn thaùnh mong caàu, hoä13, nieäm, hoan laïc, nhaäp Tam thieàn. Ñoù laø, naøy Phaïm chí, taâm thöù ba soáng an laïc trong hieän phaùp14. Laïi nöõa, khoå, laïc ñaõ tröø, khoâng coøn öu, hyû; khoâng khoå, khoâng laïc, hoä*, nieäm thanh tònh, nhaäp töù thieàn. Ñoù laø, naøy Phaïm chí, taâm taêng thöôïng thöù tö maø Ta töï giaùc tri, taâm yù an truù. “Khi Ta ñang soáng ôû nôi vaéng veû, coù boán taâm taêng thöôïng naøy,

Ta do taâm Tam-muoäi naøy, thanh tònh khoâng tyø veát, cuõng khoâng keát söû, ñöôïc khoâng sôï haõi, töï bieát tuùc maïng moät ñôøi, hai ñôøi, ba ñôøi, boán ñôøi, naêm ñôøi, möôøi ñôøi, hai möôi ñôøi, ba möôi ñôøi, boán möôi ñôøi, naêm möôi ñôøi, traêm ñôøi, ngaøn ñôøi, kieáp thaønh hoaïi ñeàu phaân bieät heát. Ta töøng sinh choã noï, teân gì, hoï gì, aên thöùc aên nhö theá, chòu khoå vui nhö theá,... Töø ñoù Ta cheát maø sinh nôi naøy, cheát ñaây sinh kia, nhaân duyeân goác ngoïn ñeàu roõ raøng heát. Phaïm chí neân bieát, vaøo ñaàu hoâm Ta ñaéc ñöôïc minh thöù nhaát, tröø voâ minh, khoâng u toái nöõa, taâm öa soáng nôi vaéng veû maø töï giaùc tri. Laïi nöõa, vôùi taâm Tam-muoäi khoâng tyø veát, khoâng keát söû, taâm yù taïi ñònh, ñöôïc khoâng sôï haõi maø bieát chuùng sinh ngöôøi sinh, ngöôøi cheát. Ta laïi duøng Thieân nhaõn quaùn chuùng sinh

9. Paøli, ibid., nhöõng Sa-moân, Baø-la-moân töôûng ban ngaøy nhö laø ban ñeâm (Rattiöyeva samaønaö divaøti saójaønanti), ta noùi hoï soáng trong si aùm (sammohavihaørasmiö). Nieäm trì hyû laïc . Vaên Haùn chuaån veà Sô thieàn: Ly sinh hyû laïc, coù hyû laïc phaùt sinh do vieãn ly (ôû 10.

ñaây dòch laø nieäm?)

11.

Sô thieàn: Hieän phaùp laïc truù thöù nhaát.

12.

Nhò thieàn: Hieän phaùp laïc truù thöù hai.

13.

Hoä, neân hieåu laø xaû.

14.

Tam thieàn: Hieän phaùp laïc truù thöù ba.

ngöôøi sinh, ngöôøi cheát, saéc laønh saéc döõ, coõi laønh, ñöôøng döõ, hoaëc toát, hoaëc xaáu, tuøy haïnh thieän aùc ñeàu phaân bieät heát. Coù caùc chuùng sinh thaân laøm aùc, mieäng noùi aùc, yù nghó aùc, phæ baùng Hieàn thaùnh, haèng oâm taø kieán, töông öng vôùi taø kieán, khi thaân hoaïi maïng chuùng sinh trong ñòa nguïc. Coù caùc chuùng sinh thaân laøm laønh, mieäng noùi laønh, yù nghó laønh, khoâng phæ baùng Hieàn thaùnh, haèng tu chaùnh kieán, töông öng vôùi chaùnh kieán, khi thaân hoaïi maïng chuùng sinh ñöôøng laønh leân trôøi. Ta laïi duøng Thieân nhaõn thanh tònh khoâng tyø veát quaùn chuùng sinh ngöôøi sinh, ngöôøi cheát, saéc laønh, saéc döõ, ñöôøng laønh, ñöôøng aùc, hoaëc toát hay xaáu, caùc haïnh boån Ta ñeàu bieát roõ. Phaïm chí neân bieát, vaøo luùc giöõa ñeâm, Ta ñöôïc minh thöù hai, khoâng coøn taêm toái, töï giaùc tri, vui soáng ôû nôùi vaéng veû. Ta, laïi vôùi Tam-muoäi thanh tònh khoâng tyø veát, cuõng khoâng keát söû, taâm yù ñöôïc ñònh, ñöôïc khoâng sôï haõi, ñöôïc taâm dieät taän laäu, cuõng bieát nhö thaät khoâng hö doái, raèng: "Ñaây laø khoå." Ngay khi aáy, Ta ñöôïc taâm naøy, taâm ñöôïc giaûi thoaùt khoûi duïc laäu, höõu laäu, voâ minh laäu; sau khi giaûi thoaùt, lieàn ñöôïc trí giaûi thoaùt, bieát nhö thaät raèng, sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh, nhö thaät maø bieát. Ñoù laø, naøy Phaïm chí, Ta cuoái ñeâm

ñöôïc minh thöù ba, khoâng u toái nöõa. Theá naøo, naøy Phaïm chí, coù taâm naøy chaêng, Nhö Lai coù taâm duïc, taâm saân haän, taâm ngu si chöa döùt, khi soáng ôû nôi vaéng veû? Naøy Phaïm chí, chôù xem nhö theá. Vì sao? Vì ngaøy nay Nhö Lai vónh vieãn dieät tröø caùc laäu, haèng öa soáng nôi thanh vaéng, khoâng soáng giöõa ngöôøi ñôøi. Hoâm nay, Ta au khi quaùn saùt hai yù nghóa naøy, thích soáng nôi vaéng veû. Theá naøo laø hai? Töï mình soáng ôû nôi vaéng veû vaø ñoä heát chuùng sinh khoâng theå tính keå15. Baáy giôø, Phaïm chí Sinh Laäu baïch Phaät: –Ngaøi ñaõ vì thöông xoùt chuùng sinh, ñoä cho taát caû. Roài Phaïm chí laïi baïch Phaät: –Thoâi, thoâi, Theá Toân! Nhöõng ñieàu ñöôïc noùi ñaõ quaù nhieàu. Ví nhö ngöôøi guø ñöôïc thaúng, ngöôøi meâ ñöôïc ñöôøng, ngöôøi muø ñöôïc maét, trong toái thaáy saùng. Cuõng vaäy, Sa-moân Cuø-ñaøm duøng voâ soá phöông tieän, vì con maø thuyeát phaùp. Nay con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Töø nay veà sau con thoï trì nguõ giôùi, khoâng saùt sinh nöõa, laøm Öu-baø-taéc. Baáy giôø Phaïm chí Sinh Laäu nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû vöôøn Cuø-sö, ôû Caâu-thaâm, nôi boán Ñöùc Phaät ñôøi quaù khöù ñaõ ôû. Baáy giôø vua Öu-ñieàn16 cuøng phu nhaân Xaù-di17 vaø naêm traêm coâ gaùi muoán ñeán vöôøn daïo chôi ngaém caûnh. Ngay khi aáy, trong thaønh Xaù-veä coù moät Tyø-kheo nghó: “Ta xa Theá

15. Paøli, ibid.: Soáng taïi nuùi röøng thanh vaéng (araóóavanapathaøni), vì hai muïc ñích (dve atthavase): Töï mình soáng an laïc ngay trong hieän taïi, hieän phaùp laïc truù (attano diæææhadhammasukhavihaøraö), vaø vì thöông töôûng chuùng sinh trong töông lai (pacchimaóca janataö anukampamaøno). Öu-ñieàn ; Paøli: Udena, quoác vöông nöôùc Kosambì (Haùn dòch: Caâu-thaâm). 16.

Xaù-di phu nhaân . Paøli: Saømaøvatì. 17.

Toân ñaõ laâu, muoán ñeán leã baùi thaêm hoûi.” Ñeán giôø, Tyø-kheo ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc; aên xong thu xeáp y baùt, toïa cuï. OÂng laïi duøng thaàn tuùc bay leân hö khoâng, ñeán nöôùc Caâu-thaâm18. Tyø-kheo aáy xaû thaàn tuùc, ñi vaøo röøng, ñeán moät choã vaéng, ngoài kieát giaø tónh toïa, chaùnh thaân, chaùnh yù, buoäc nieäm ôû tröôùc. Khi aáy, phu nhaân Xaù-di daãn naêm traêm coâ gaùi ñeán röøng naøy. Phu nhaân Xaù-di töø xa troâng thaáy Tyø-kheo duøng thaàn tuùc ñeán ngoài döôùi boùng caây, lieàn ñeán tröôùc Tyø-kheo cuùi laïy roài chaép tay ñöùng tröôùc, naêm traêm coâ gaùi ñeàu cuùi laïy vaø chaép tay ñöùng vaây quanh. Luùc aáy, vua Öu-ñieàn töø xa troâng thaáy naêm traêm coâ gaùi chaép tay ñöùng vaây quanh Tyø- kheo naøy, lieàn nghó: “Trong ñaây chaéc coù baày nai, hoaëc coù caùc loaøi thuù, chaéc chaén khoâng nghi.” Vua lieàn côõi ngöïa chaïy mau ñeán ñaùm phuï nöõ. Phu nhaân Xaù-di xa thaáy vua ñeán lieàn nghó: “Vua Öu-ñieàn cöïc kyø hung aùc, coù theå haïi Tyø-kheo naøy.” Phu nhaân beøn ñöa tay maët leân taâu vua: –Ñaïi vöông neân bieát, ñaây laø Tyø-kheo, chôù coù kinh sôï. Vua lieàn

xuoáng ngöïa, boû cung, ñeán choã Tyø-kheo, baûo Tyø-kheo: –Tyø-kheo, thuyeát phaùp cho ta nghe! Tyø-kheo aáy ñöa maét troâng vua, im laëng khoâng noùi. Vua laïi baûo Tyø-kheo: –Mau thuyeát phaùp cho ta! Tyø-kheo laïi ñöa maét nhìn vua, im laëng khoâng noùi. Vua laïi nghó: “Nay ta haõy hoûi nhöõng söï vieäc ôû trong thieàn. Neáu thuyeát cho ta, ta seõ cuùng döôøng, troïn ñôøi thí cho y phuïc, thöùc aên uoáng, giöôøng choõng, thuoác thang trò beänh. Neáu chaúng thuyeát cho ta, ta seõ gieát.” Vua laïi baûo Tyø-kheo: –Tyø-kheo, thuyeát phaùp cho ta! Tyø-kheo kia vaãn im laëng khoâng ñaùp. Baáy giôø Thaàn caây bieát taâm vua, lieàn hoùa ra moät baày nai ôû ñaøng xa, muoán laøm loaïn tai maét cuûa vua khieán khôûi nghó chuyeän khaùc. Khi aáy vua thaáy nai lieàn nghó: “Nay haõy boû Sa-moân naøy. Sa-moân roát cuoäc ñi ñaâu cho khoûi.” Vua lieàn côõi ngöïa ñi baén baày nai. Phu nhaân beøn thöa: –Nay Tyø-kheo ñeán ñaâu? Tyø-kheo noùi: –Toâi muoán ñeán truù xöù cuûa boán Phaät, ñeán gaëp Theá Toân. Phu nhaân baïch: –Tyø-kheo, nay ñaõ ñuùng luùc. Ngaøi mau ñi ñeán ñoù, ñöøng ôû ñaây nöõa, seõ bò vua haïi thì toäi vua raát naëng. Tyø-kheo aáy lieàn ñöùng leân xeáp y baùt bay leân hö khoâng ñi veà phöông xa. Phu nhaân thaáy Tyø-kheo bay cao treân hö khoâng, beøn goïi vua noùi: –Kính mong Ñaïi vöông, xem Tyø-kheo naøy coù ñaïi thaàn tuùc. Ngay ôû hö khoâng voït leân, aån maát töï taïi. Nay Tyø-kheo aáy coøn coù söùc naøy, huoáng Phaät Thích-ca Vaên maø coù theå bì kòp sao? Tyø-kheo aáy ñeán vöôøn Cuø-sö, xaû thaàn tuùc, baèng phaùp bình thöôøng ñeán choã Theá Toân, cuùi laïy roài ngoài moät beân. Theá Toân hoûi Tyø-kheo: –Theá naøo, Tyø-kheo, nhaäp haï ôû thaønh Xaù-veä coù nhoïc nhaèn chaêng? Tuøy thôøi khaát thöïc

Ñeå baûn: Caâu-thaâm vieân , cheùp nhaàm. Neân söûa laïi laø Caâu-thaâm quoác.
18.

coù meät moûi khoâng? Tyø-kheo ñaùp: –Con ôû thaønh Xaù-veä khoâng coù gì meät moûi. Phaät baûo Tyø-kheo: –Hoâm nay côù sao ñeán ñaây? Tyø-kheo baïch Phaät: –Con coát ñeán haàu thaêm söùc khoûe Theá Toân. Theá Toân baûo: –Nay ngöôi thaáy Ta vaø truï xöù cuûa boán Ñöùc Phaät thôøi quaù khöù ñaây chaêng? Nay ngöôi thoaùt khoûi tay vua, raát laø ñaïi kyø! Sao ngöôi khoâng thuyeát phaùp cho vua? Laïi nöõa, vua Öu- ñieàn noùi: “Nay Tyø-kheo haõy thuyeát phaùp cho ta. Nay côù sao oâng khoâng thuyeát phaùp cho ta?” Neáu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho vua, vua Öu-ñieàn seõ raát hoan hyû. Ñaõ hoan hyû, vua seõ suoát ñôøi cuùng döôøng y phuïc, thöùc aên uoáng, giöôøng naèm, thuoác men trò beänh. Tyø-kheo baïch Phaät: –Vì vua muoán hoûi nhöõng söï vieäc ôû trong thieàn neân con khoâng ñaùp nghóa naøy. Theá Toân baûo: –Tyø-kheo! Tyø-kheo sao khoâng noùi cho vua nghe nhöõng söï vieäc ôû trong thieàn? Tyø-kheo ñaùp: –Vua Öu-ñieàn duøng thieàn naøy laøm goác; oâm loøng hung baïo, khoâng coù taâm Töø, saùt haïi chuùng sinh voâ keå, töông öng vôùi duïc, ba ñoäc löøng laãy, chìm trong vöïc saâu, khoâng thaáy chaùnh phaùp, taäp hoaëc voâ tri, nhoùm ñuû caùc aùc, haønh ñoäng kieâu maïn, yû theá löïc vua, tham ñaém taøi baûo, khinh maïn ngöôøi ñôøi, muø khoâng coù maét. Ngöôøi naøy duøng thieàn laøm gì? Phaøm phaùp thieàn ñònh laø phaùp vi dieäu trong caùc phaùp, khoù theå giaùc tri, khoâng coù hình töôùng, chaúng phaûi ñem taâm löôøng ñöôïc. Ñaây chaúng choã

ngöôøi thöôøng ñeán ñöôïc, chæ ngöôøi trí môùi bieát. Vì nhöõng côù naøy neân con khoâng thuyeát phaùp cho vua. Baáy giôø Theá Toân baûo: –Neáu y cuõ raùch caàn phaûi giaët môùi saïch. Duïc taâm cöïc thònh caàn neân quaùn töôûng baát tònh, sau ñoù beøn töø ñöôïc. Neáu saân giaän thònh thì duøng taâm Töø töø ñi. U aùm ngu si thì duøng phaùp möôøi hai duyeân sau ñoù töø heát. Naøy Tyø-kheo, côù sao khoâng thuyeát phaùp cho vua Öu- ñieàn? Neáu thuyeát phaùp, vua seõ heát söùc hoan hyû. Ngay duø löûa cöïc maïnh vaãn coù theå dieät ñöôïc, huoáng nöõa laø ngöôøi? Tyø-kheo kia im laëng chaúng noùi. Baáy giôø, Phaät baûo Tyø-kheo: –Nhö Lai xöû theá raát ñaëc bieät. Duø Trôøi, Roàng, Quyû thaàn, Caøn-thaùt-baø, ai hoûi nghóa Nhö Lai, Ta seõ thuyeát cho hoï. Giaû söû quoác vöông ñaïi thaàn, nhaân daân hoûi nghóa Nhö Lai, Ta cuõng seõ thuyeát cho hoï. Neáu doøng Saùt-ñeá-lôïi, boán chuûng taùnh, ñeán hoûi nghóa, Ta cuõng seõ thuyeát phaùp cho. Vì sao theá? Vì hoâm nay, Nhö Lai ñöôïc boán Voâ sôû uùy, thuyeát phaùp khoâng coù khieáp nhöôïc; cuõng ñöôïc boán Thieàn, trong ñoù töï taïi, kieâm ñaéc boán Thaàn tuùc chaúng theå tính keå, haønh boán Ñaúng taâm. Theá neân Nhö Lai thuyeát phaùp khoâng coù khieáp nhöôïc. La-haùn, Bích-chi-phaät khoâng coù theå kòp ñöôïc. Theá neân, Nhö Lai thuyeát phaùp khoâng khoù. Nay, caùc Tyø-kheo, caùc oâng haõy tìm phöông tieän haønh boán Ñaúng taâm: Töø, Bi, Hyû, Xaû. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Vì sao? Neáu Tyø-kheo vì chuùng sinh, Thieän tri thöùc ñöôïc gaëp vaø taát caû cha meï, tri thöùc, thaân thuoäc ñeàu neân laáy boán söï daïy khieán hoï bieát phaùp. Theá naøo laø boán? Neân cung kính Phaät laø Baäc Nhö Lai, Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Tuùc, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Phaät Chuùng Höïu, ñoä ngöôøi voâ löôïng.

Haõy neân caàu phaùp, tu haønh phaùp chaùnh chaân, töø boû haønh ueá aùc. Ñaây laø ñieàu maø baäc trí giaû tu haønh. Haõy tìm caàu phöông tieän cuùng döôøng chuùng Taêng. Chuùng cuûa Nhö Lai thöôøng hoøa hôïp nhau khoâng coù tranh tuïng, phaùp phaùp thaønh töïu19, giôùi thaønh töïu, Tam-muoäi thaønh töïu, trí tueä thaønh töïu, giaûi thoaùt thaønh töïu, giaûi thoaùt tri kieán thaønh töïu. Ñoù laø boán ñoâi, taùm baäc, möôøi hai Hieàn só. Ñaây laø Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai, ñaùng toân ñaùng quyù, laø ruoäng phöôùc voâ thöôïng cuûa theá gian. Laïi neân khuyeán trôï khieán haønh phaùp luaät Hieàn thaùnh, khoâng nhieãm oâ, tòch tónh voâ vi. Neáu coù Tyø-kheo naøo muoán haønh ñaïo, neân haønh ñuû phaùp boán söï20 naøy. Vì sao theá? Vì phaùp cuùng döôøng Tam baûo, toái toân, toái thöôïng khoâng ai saùnh kòp. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 3

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù boán haønh tích cuûa söï21. Theá naøo laø boán? Coù haønh tích laïc maø sôû haønh ngu hoaëc; ñaây laø haønh tích thöù nhaát. Coù haønh tích laïc maø sôû haønh nhanh choùng; coù haønh

tích khoå maø sôû haønh ngu hoaëc; coù haønh tích khoå maø sôû haønh nhanh choùng. Theá naøo goïi laø laïc haønh tích, sôû haønh ngu hoaëc? Hoaëc coù moät ngöôøi tham duïc, saân giaän, ngu si löøng laãy, sôû haønh raát khoå khoâng töông öng vôùi goác cuûa haïnh. Ngöôøi aáy naêm caên ngu toái khoâng ñöôïc lanh lôïi. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø Tín caên, Taán caên, Nieäm caên, Ñònh caên, Tueä caên. Neáu ñem yù ngu ñeå caàu Tam-muoäi döùt höõu laäu, ñaáy goïi laø laïc haønh tích, ñoän caên ñaéc ñaïo. Theá naøo goïi laø laïc haønh tích, sôû haønh nhanh choùng? Hoaëc coù moät ngöôøi khoâng duïc, khoâng daâm, haèng töï giaûm bôùt tham duïc khoâng aân caàn; saân haän, ngu si raát giaûm thieåu. Naêm caên lanh lôïi, khoâng buoâng lung. Theá naøo laø naêm? Nghóa laø Tín caên, Taán caên, Nieäm caên, Ñònh caên, Tueä caên; ñoù laø naêm caên. Coù ñöôïc naêm caên, thaønh töïu Tam-muoäi, dieät taän höõu laäu thaønh voâ laäu. Ñoù goïi laø baèng lôïi caên maø haønh nôi ñaïo tích. Theá naøo goïi laø khoå haønh tích, sôû haønh ngu hoaëc? Hoaëc coù moät ngöôøi loøng daâm quaù nhieàu; saân giaän, ngu si löøng laãy. Ngöôøi aáy soáng vôùi phaùp naøy maø döùt saïch höõu laäu, thaønh töïu voâ laäu. Ñoù goïi laø khoå haønh tích ñoän caên. Theá naøo goïi laø laïc haønh tích, sôû haønh nhanh choùng? Hoaëc coù moät ngöôøi ít duïc, ít

19. Ñeå baûn nhaûy soùt moät chöõ phaùp. Ñaây chæ thaønh töïu phaùp tuøy phaùp (Paøli: Dhammaønudhamma-paæipanna). 20. Boán söï noùi treân, töùc boán baát hoaïi tín, baát ñoäng tín, hay boán chöùng tònh. Paøli: Avecca-pasaøda. Boán söï haønh tích ; boán thoâng haønh , xem Phaùp Uaån 3 (T26n1537, tr. 465a23): Khoå trì
21.

thoâng haønh , khoå toác thoâng haønh , laïc trì thoâng haønh , laïc toác
thoâng haønh . Paøli, D 33 Saígìti (R.iii. 229): Catasso paæipadaø– dukkhaø paæipadaø dandhaøbhióóaø, dukkhaø paæipadaø khippaøbhióóaø, sukhaø paæipadaø dandhaøbhióóaø, sukhaø paæipadaø khippaøbhióóaø, boán söï haønh trì: Haønh trì khoå, chöùng trí chaäm; haønh trì khoå, chöùng trí nhanh; haønh trì laïc, chöùng trí chaäm; haønh trì laïc, chöùng trí nhanh.

daâm, khoâng saân haän, cuõng khoâng khôûi töôûng haønh ba vieäc naøy. Luùc aáy, naêm caên naøy khoâng thieáu soùt. Theá naøo laø naêm? Nghóa laø tín caên, taán caên, nieäm caên, ñònh caên, tueä caên; ñoù laø naêm. Ngöôøi aáy baèng phaùp naøy maø ñöôïc Tam-muoäi, döùt höõu laäu thaønh voâ laäu. Ñoù goïi laø khoå haønh lôïi caên. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, coù boán haønh tích naøy. Haõy tìm caàu phöông tieän boû ba haønh tích tröôùc, vaâng haønh moät haønh sau. Vì côù sao? Vì vôùi khoå haønh tích, khoù ñaéc Tam-muoäi. Khi ñaõ ñaéc, lieàn thaønh ñaïo, toàn taïi laâu ôû ñôøi. Vì sao theá? Chaúng theå ñem laïc caàu laïc, do khoå maø sau môùi thaønh ñaïo. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy thöôøng duøng phöông tieän thaønh töïu haønh tích naøy. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 4

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû thaønh La-duyeät, trong khu Ca-lan-ñaø, Truùc vieân, cuøng vôùi ñaïi chuùng naêm traêm Tyø-kheo. Baáy giôø, boán Phaïm chí cuøng ñaéc nguõ thoâng, tu haønh phaùp laønh, ôû chung moät choã, baøn luaän vôùi nhau raèng: “Luùc thaàn cheát ñeán, chaúng traùnh ngöôøi maïnh khoûe. Moãi ngöôøi haõy aån naáp khieán thaàn cheát khoâng bieát choã ñeán. Luùc aáy, moät Phaïm chí bay leân khoâng trung, muoán ñöôïc khoûi cheát; nhöng traùnh chaúng khoûi, maø cheát ôû khoâng trung. Vò Phaïm chí thöù hai laën xuoáng ñaùy bieån lôùn, muoán ñöôïc khoûi cheát, nhöng cheát ôû ñoù. Phaïm chí thöù ba muoán khoûi cheát, chui vaøo loøng nuùi Tu-di vaø cheát trong ñoù. Phaïm chí thöù tö chui xuoáng ñaát, ñeán meù kim cöông, muoán ñöôïc thoaùt cheát, laïi cheát ôû ñoù. Baáy giôø, Theá Toân duøng Thieân nhaõn xem thaáy boán Phaïm chí, moãi ngöôøi ñeàu traùnh cheát maø ñeàu cuøng cheát. Theá Toân lieàn noùi keä: Khoâng phaûi hö khoâng, bieån Khoâng phaûi vaøo hang ñaù Khoâng coù ñòa phöông naøo Thoaùt khoûi khoâng bò cheát. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –ÔÛ ñaây, naøy Tyø-kheo, coù boán vò Phaïm chí, tuï taäp moät nôi, muoán ñöôïc khoûi cheát. Moãi ngöôøi quay tìm choã chaïy maø khoâng khoûi cheát. Moät ngöôøi ôû hö khoâng, moät ngöôøi vaøo bieån lôùn, moät ngöôøi vaøo loøng nuùi, moät ngöôøi xuoáng ñaát, ñoàng cheát heát. Theá neân, caùc Tyø-kheo, muoán ñöôïc khoûi cheát, neân tö duy boán phaùp boån. Theá naøo laø boán? Taát caû haønh voâ thöôøng; ñoù laø phaùp boån thöù nhaát, haõy nieäm töôûng tu haønh. Taát caû haønh laø khoå, ñoù laø phaùp boån thöù hai, haõy neân tö duy. Taát caû phaùp voâ ngaõ; ñaây laø phaùp boån thöù ba, haõy neân tö duy. Nieát-baøn laø dieät taän; ñaây laø phaùp boån thöù tö, haõy neân cuøng tö duy. Nhö theá, naøy caùc Tyø-kheo, haõy cuøng tö duy boán phaùp naøy. Vì sao theá? Vì seõ thoaùt sinh, giaø, beänh, cheát, saàu lo naõo khoå. Ñaây laø nguoàn cuûa khoå. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 5

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Trôøi Tam thaäp tam coù boán vöôøn caûnh ñeå ngaém. Chö Thieân ôû ñoù vui chôi höôûng vui nguõ duïc. Boán vöôøn gì? 1. Vöôøn caûnh Nan-ñaøn-baøn-na22. 2. Vöôøn caûnh Thoâ saùp23. 3. Vöôøn caûnh Truù daï24. 4. Vöôøn caûnh Taïp chuûng25. Trong boán vöôøn coù boán ao taém, ao taém raát maùt, ao taém höông thôm, ao taém nheï nhaøng, ao taém trong suoát. Theá naøo laø boán? Ao taém Nan-ñaø26, ao taém Nan-ñaø ñaûnh, ao taém Toâ-ma27; ao taém Hoan duyeät28. Tyø-kheo neân bieát, trong boán vöôøn coù boán ao taém naøy khieán ngöôøi thaân theå thôm saïch, khoâng coù buïi baëm. Vì sao goïi laø vöôøn Nan-ñaø-baøn-na? Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo vöôøn Nan-ñaøn-baøn-na, taâm taùnh seõ vui veû khoâng kieàm ñöôïc; ôû ñoù vui chôi, neân goïi laø vöôøn Nan-ñaøn-baøn-na. Vì sao goïi laø vöôøn Thoâ saùp? Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo

trong vöôøn naøy, thaân theå seõ heát söùc thoâ. Ví nhö muøa ñoâng laáy höông boâi leân thaân, thaân heát söùc thoâ, chaúng nhö luùc thöôøng. Vì theá neân goïi laø vöôøn Thoâ saùp. Sao goïi laø vöôøn Truù daï? Khi trôøi Tam thaäp tam vaøo trong vöôøn naøy, nhan saéc chö Thieân seõ khaùc nhau, taïo bao nhieâu hình theå, ví nhö phuï nöõ maëc caùc loaïi aùo xieâm, chaúng gioáng luùc thöôøng. Ñaây cuõng nhö theá. Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo trong vöôøn seõ trôû thaønh caùc hình saéc khoâng gioáng luùc thöôøng. Vì theá neân goïi laø vöôøn Truù daï. Vì sao goïi laø vöôøn Taïp chuûng? Baáy giôø caùc vò trôøi toân quyù nhaát vaø trôøi baäc trung vaø trôøi baäc thaáp, khi vaøo trong vöôøn naøy ñeàu trôû thaønh gioáng nhau. Neáu laø trôøi thaáp nhaát thì khoâng ñöôïc vaøo ba vöôøn kia. Ví nhö vöôøn cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông vaøo, caùc vua khaùc khoâng ñöôïc vaøo vöôøn taém röûa. Coøn nhaân daân chæ coù theå ñöùng xa nhìn. Ñaây cuõng nhö theá, neáu choã trôøi thaàn cao nhaát vaøo taém röûa, caùc trôøi nhoû khaùc khoâng ñöôïc vaøo. Theá neân, goïi laø vöôøn Taïp chuûng29. Vì sao goïi laø ao taém Nan-ñaø? Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo trong vöôøn naøy, loøng seõ raát vui veû. Theá neân goïi laø ao taém Nan-ñaø. Vì sao goïi laø ao taém Nan-ñaø ñaûnh? Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo trong vöôøn naøy, töøng

Nan-ñaøn-baøn-na . Skt. (Paøli ñoàng): Nandana-vana. Xem Tröôøng 20, kinh 30, phaåm Ñao-lôïi. 22.

Thoâ saùp . Skt. Paøruwya. (Paøli: Phaørusa, Phaørusaka). Xem Tröôøng 20, daãn treân. 23.

Truù daï . Theo giaûi thích ñoaïn sau, roõ raøng Haùn dòch töø naøy sai. Skt. Caitrarati (Paøli: Cittalataø-vana; 24.

Cf. J.i. 204). Xem Tröôøng 20, daãn treân: Hoïa laïc vieân . Taïp chuûng . Skt. Mizraka (Paøli: Missaka). Xem Tröôøng 20, daãn treân. 25.

Nan-ñaø duïc trì . Paøli: Nandaø-pokkharaòì, cf. J. 204. 205. 26.

Toâ-ma . 27.

Hoan duyeät . 28.

29. Vaên Haùn dòch ñoaïn naøy maâu thuaãn nhau. Neân hieåu, chæ vöôøn Taïp chuûng, chö Thieân bình ñaúng vaøo ñöôïc heát. Ba vöôøn kia, tuøy theo baäc lôùn nhoû.

caëp hai ngöôøi naém tay chaø treân ñænh ñaàu maø taém. Ngay trong Thieân nöõ cuõng laøm nhö theá. Do ñoù goïi laø ao taém Nan-ñaø ñaûnh. Vì sao goïi laø ao taém Toâ-ma? Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo trong ao taém naøy, baáy giôø, nhan maïo chö Thieân ñeàu gioáng nhö ngöôøi, khoâng coù ña daïng. Theá neân goïi ao taém Toâ-ma. Vì sao goïi laø ao taém Hoan duyeät? Neáu trôøi Tam thaäp tam vaøo trong ao naøy seõ ñeàu khoâng coù loøng kieâu maïn cao thaáp, taâm daâm giaûm bôùt, baáy giôø ñoàng nhaát taâm maø taém. Theá neân goïi laø ao taém Hoan duyeät. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, coù nhaân duyeân naøy, coù teân naøy. Nay trong chaùnh phaùp cuûa

Nhö Lai cuõng laïi nhö theá. Coù teân boán vöôøn. Theá naøo laø boán? Vöôøn Töø, vöôøn Bi, vöôøn Hyû, vöôøn Xaû*. Ñoù laø, Tyø-kheo, trong chaùnh phaùp Nhö Lai coù boán vöôøn naøy. Taïi sao goïi laø vöôøn Töø? Tyø-kheo neân bieát, do vöôøn Töø naøy maø sinh leân trôøi Phaïm thieân; töø coõi trôøi Phaïm thieân ñoù cheát ñi, sinh trong nhaø haøo quyù, nhieàu tieàn laém cuûa, haèng coù vui nguõ duïc, vui thuù chöa töøng rôøi maét. Theá neân goïi laø vöôøn Töø. Vì sao goïi laø vöôøn Bi? Tyø-kheo neân bieát, neáu hay thaân caän taâm Bi giaûi thoaùt thì sinh coõi trôøi Phaïm quang aâm. Neáu sinh trôû laïi trong loaøi ngöôøi thì sinh nhaø toân quyù, khoâng coù saân giaän, cuõng nhieàu tieàn laém cuûa. Vì theá neân goïi laø vöôøn Bi. Vì sao goïi laø vöôøn Hyû? Neáu ngöôøi hay thaân caän vöôøn Hyû thì sinh trôøi Quang aâm. Neáu sinh trôû laïi trong loaøi ngöôøi thì sinh nhaø quoác vöông, loøng thöôøng hoan hyû. Vì theá neân goïi laø vöôøi Hyû. Vì sao goïi laø vöôøn Xaû*? Neáu ngöôøi thaân caän xaû thì seõ sinh trôøi Voâ töôûng, thoï boán vaïn taùm ngaøn kieáp. Neáu laïi sinh trong loaøi ngöôøi thì sinh nhaø ôû choán trung öông, cuõng khoâng saân haän, haèng boû30 taát caû haønh phi phaùp. Vì theá neân goïi laø vöôøn Xaû. Tyø-kheo neân bieát, trong chaùnh phaùp Nhö Lai coù boán vöôøn naøy khieán caùc Thanh vaên ñöôïc daïo chôi trong aáy. Trong boán vöôøn naøy cuûa Nhö Lai coù boán hoà taém ñeå haøng Thanh vaên cuûa ta taém röûa, daïo chôi trong aáy, döùt heát höõu laäu thaønh töïu voâ laäu, khoâng coøn traàn caáu. Nhöõng gì laø boán? Hoà coù höõu giaùc, coù quaùn; hoà taém khoâng giaùc, khoâng quaùn; hoà taém xaû* nieäm; hoà taém khoâng khoå, khoâng laïc. Theá naøo laø hoà taém coù giaùc, coù quaùn31? Neáu coù Tyø-kheo ñöôïc Sô thieàn roài, ôû trong caùc phaùp haèng coù giaùc quaùn, tö duy phaùp töø boû keát söû trieàn caùi, vónh vieãn khoâng coøn dö taøn. Theá neân goïi coù giaùc, coù quaùn. Theá naøo laø hoà taém khoâng giaùc, khoâng quaùn32? Neáu coù Tyø-kheo ñaéc Nhò thieàn roài, dieät coù giaùc, coù quaùn, laáy thieàn laøm thöùc aên. Vì theá goïi laø khoâng giaùc, khoâng quaùn. Theá naøo goïi laø hoà taém Xaû* nieäm? Neáu Tyø-kheo ñöôïc Tam thieàn roài, dieät coù giaùc, coù quaùn; khoâng giaùc, khoâng quaùn, haèng xaû* nieäm Tam thieàn33. Vì theá goïi laø hoà taém xaû nieäm. Theá naøo goïi laø hoà taém Khoâng khoå khoâng laïc34? Neáu Tyø-kheo ñöôïc Töù thieàn roài, cuõng khoâng nieäm laïc, cuõng chaúng nieäm khoå; cuõng khoâng nieäm phaùp quaù khöù, vò lai, chæ duïng taâm ôû trong phaùp hieän taïi, theá neân goïi laø hoà taém Khoâng khoå khoâng laïc.

30.

Haùn: Hoä, nghóa khoâng roõ baèng xaû.

Höõu giaùc höõu quaùn , chæ höõu taàm höõu töù ñòa, baäc Sô thieàn.

31.

Voâ giaùc voâ quaùn : voâ taàm voâ töù ñòa, baäc Nhò thieàn. 32.

Haùn: Hoä nieäm , chính xaùc: Xaû nieäm; ly hyû truï xaû, an truù laïc vôùi nieäm, goïi laø ly hyû dieäu laïc ñòa, baäc 33.

Tam thieàn. Baát khoå baát laïc ; xaû nieäm thanh tònh ñòa, xaû vaø nieäm thanh tònh, baäc Töù thieàn trôû leân. 34.

Do vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, trong chaùnh phaùp cuûa Nhö Lai coù boán hoà taém naøy, ñeå haøng Thanh vaên cuûa ta ôû trong aáy taém röûa, dieät hai möôi moát keát, qua bieån sinh töû, vaøo thaønh Nieát-baøn. Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, neáu muoán qua bieån sinh töû naøy, haõy tìm caàu phöông tieän dieät hai möôi moát keát, vaøo thaønh Nieát-baøn. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 635

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Ví nhö boán con raén ñoäc lôùn heát söùc hung baïo ñöôïc boû chung trong moät caùi hoäp. Neáu coù ngöôøi töø boán phöông ñeán, muoán soáng, khoâng muoán cheát, muoán tìm vui khoâng tìm khoå, chaúng ngu chaúng toái, taâm yù khoâng roái loaïn, khoâng bò leä thuoäc gì, khi aáy, neáu vua hay ñaïi thaàn cuûa vua goïi ngöôøi naøy baûo: “Nay coù boán con raén ñoäc lôùn, heát söùc hung baïo. OÂng neân tuøy thôøi nuoâi naáng, taém röûa chuùng cho saïch; tuøy thôøi cho aên uoáng, ñöøng ñeå thieáu thoán. Nay laø luùc thích hôïp, haõy laøm ñieàu thích hôïp phaûi laøm!” Ngöôøi kia trong loøng sôï haõi khoâng daùm tôùi thaúng tröôùc, beøn boû chaïy khoâng bieát ñöôøng naøo. Ngöôøi kia laïi ñöôïc baûo raèng: “Nay ta sai naêm ngöôøi caàm ñao kieám theo sau oâng. Neáu hoï baét ñöôïc seõ döùt maïng oâng. Chôù neân chaäm treã.” “Ngöôøi kia sôï boán con raén ñoäc lôùn, laïi sôï naêm ngöôøi caàm ñao kieám, phoùng chaïy töù tung, khoâng bieát phaûi laøm gì. Ngöôøi kia laïi ñöôïc baûo raèng: “Nay ta laïi sai saùu oan gia theo sau oâng. Ai baét ñöôïc seõ döùt maïng oâng. Muoán laøm gì haõy laøm ñi!” Ngöôøi kia sôï boán con raén ñoäc lôùn, laïi sôï naêm ngöôøi caàm ñao kieám, laïi sôï saùu oan gia, lieàn phoùng chaïy khaép nôi. Ngöôøi kia khi thaáy trong caùi xoùm hoang, muoán vaøo ñoù nuùp; hoaëc gaëp nhaø troáng, hoaëc gaëp vaùch ñoå, khoâng coù gì chaéc chaén; hoaëc thaáy moät caùi ghe troáng, hoaøn toaøn khoâng coù gì. Khi aáy coù ngöôøi thaân höõu vôùi ngöôøi aáy, muoán giuùp ñôõ cho khoûi naïn, lieàn baûo: “Choã vaéng veû naøy nhieàu giaëc cöôùp, muoán laøm gì thì cöù tuøy yù.” Ngöôøi kia ñaõ sôï boán raén ñoäc lôùn, laïi sôï naêm ngöôøi caàm ñao kieám, laïi sôï oan gia, laïi sôï trong thoân troáng vaéng, lieàn phoùng chaïy khaép nôi. Ngöôøi aáy khi thaáy phía tröôùc coù doøng nöôùc lôùn, vöøa saâu vöøa roäng, cuõng khoâng coù ngöôøi vaø caàu ñoø ñeå coù theå qua ñöôïc bôø kia, maø choã ngöôøi aáy ñöùng laïi nhieàu giaëc cöôùp hung aùc. Luùc ñoù, ngöôøi aáy nghó: “Nöôùc naøy raát saâu roäng, nhieàu giaëc cöôùp, laøm sao qua ñöôïc bôø kia? Nay ta neân gom goùp caây coái coû raùc laøm beø, nöông vaøo beø naøy maø töø bôø beân ñaây qua ñeán bôø beân kia.” Ngöôøi aáy lieàn gom caây coû laøm beø, roài qua ñöôïc bôø kia, chí khoâng di ñoäng. Caùc Tyø-kheo neân bieát, nay ta laáy ví duï, neân kheùo suy nghó. Noùi nghóa naøy laø coù nghóa gì? Boán raén ñoäc laø boán ñaïi. Theá naøo laø boán ñaïi? Ñoù laø ñaát, nöôùc, gioù, löûa. Ñoù laø boán ñaïi. Naêm ngöôøi caàm kieám töùc naêm thaïnh aám. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø saéc aám, thoï* aám, töôûng, haønh aám, thöùc aám.

35. Tham chieáu Paøli, S 55 197 AØsìvisopama (R.iv. 172).

Saùu oan gia laø aùi duïc. Thoân troáng laø saùu nhaäp beân trong36. Theá naøo laø saùu? Ñoù laø nhaõn nhaäp, nhó nhaäp, tyû nhaäp, thieät nhaäp, thaân nhaäp, yù nhaäp. Neáu ngöôøi coù trí tueä, khi quaùn maét, thaáy thaûy ñeàu troáng khoâng, khoâng choã gì, hö doái, laëng leõ, khoâng beàn chaéc. Khi quaùn tai, muõi, mieäng, thaân, yù, thaáy ñeàu troáng khoâng, ñeàu roãng laëng, cuõng khoâng beàn chaéc. Nöôùc laø boán doøng. Theá naøo laø boán? Töùc laø duïc löu, höõu löu, voâ minh löu, kieán löu37. Beø lôùn laø taùm ñaïo phaåm cuûa Hieàn thaùnh. Theá naøo laø taùm? Chaùnh kieán, chaùnh trò, chaùnh ngöõ, chaùnh phöông tieän, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh nieäm, chaùnh ñònh. Ñoù laø taùm ñaïo phaåm Hieàn thaùnh. Muoán vöôït qua nöôùc laø söùc tinh taán vôùi phöông tieän kheùo leùo. Bôø naøy laø thaân taø38. Bôø kia laø dieät thaân taø. Bôø naøy laø quoác giôùi cuûa vua A-xaø-theá. Bôø kia laø quoác giôùi cuûa vua Tyø- sa. Bôø naøy laø quoác giôùi cuûa Ba-tuaàn. Bôø kia laø quoác giôùi cuûa Nhö Lai. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 7

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø-kheo naêm traêm ngöôøi. Luùc aáy trong thaønh Xaù-veä coù moät Öu-baø-taéc vöøa maïng chung vaø laïi sinh trong nhaø ñaïi tröôûng giaû taïi thaønh Xaù-veä. Vò phu nhaân lôùn nhaát mang thai. Theá Toân duøng Thieân nhaõn thanh tònh khoâng tyø veát ñeå xem; thaáy Uu-baø-taéc naøy sinh trong nhaø tröôûng giaû giaøu nhaát thaønh Xaù-veä. Ngay ngaøy ñoù laïi coù Phaïm chí thaân hoaïi maïng chuùng sinh trong ñòa nguïc. Theá Toân cuõng duøng Thieân nhaõn xem thaáy. Cuõng ngay ngaøy ñoù, Tröôûng giaû A-na- baân-ñeå maïng chung, sinh coõi thieän, leân trôøi. Theá Toân cuõng duøng Thieân nhaõn xem thaáy. Ngay ngaøy hoâm ñoù, cuõng coù moät Tyø-kheo chöùng nhaäp Nieát-baøn, Theá Toân cuõng baèng Thieân nhaõn maø nhìn thaáy. Baáy giôø, Theá Toân thaáy boán vieäc naøy roài, lieàn noùi keä naøy: Neáu ngöôøi thoï baøo thai Haønh aùc vaøo ñòa nguïc Ngöôøi laønh sinh leân trôøi Voâ laäu nhaäp Nieát-baøn. Nay ngöôøi hieàn thoï thai Phaïm chí vaøo ñòa nguïc Tu-ñaït sinh leân trôøi Tyø-kheo thì dieät ñoä. Baáy giôø, Theá Toân rôøi tónh thaát, ñeán giaûng ñöôøng Phoå taäp maø ngoài, roài Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo:

Noäi luïc nhaäp , töùc saùu noäi xöù. 36.

Boán löu , hay boán boäc löu. 37.

Thaân taø , töùc höõu thaân kieán. 38.

–Nay coù boán vieäc maø neáu ngöôøi tu haønh theo thì khi thaân hoaïi maïng chung seõ ñöôïc sinh trong loaøi ngöôøi. Theá naøo laø boán? Ngöôøi maø thaân, mieäng, yù vaø maïng thanh tònh khoâng tyø veát, luùc maïng chung seõ ñöôïc sinh trong loaøi

ngöôøi. Naøy Tyø-kheo, laïi coù boán phaùp maø ai taäp haønh, ngöôøi ñoù seõ vaøo trong ñòa nguïc. Theá naøo laø boán? Thaân, mieäng, yù vaø maïng khoâng thanh tònh. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, coù boán phaùp naøy maø ai thaân caän thì khi thaân hoaïi maïng chung seõ sinh vaøo trong ñòa nguïc. Laïi nöõa, naøy Tyø-kheo, laïi coù boán phaùp maø neáu ngöôøi tu taäp haønh theo thì seõ sinh coõi laønh, leân trôøi. Theá naøo laø boán? Boá thí, nhaân aùi, lôïi ngöôøi, ñoàng lôïi. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, ai haønh phaùp naøy, khi thaân hoaïi maïng chung seõ sinh coõi laønh, leân trôøi. Laïi nöõa, naøy Tyø-kheo, laïi coù boán phaùp neáu ai taäp haønh theo, khi thaân hoaïi maïng chung, dieät taän höõu laäu, thaønh töïu voâ laäu, taâm giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, nhö thaät maø bieát raèng, sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa. Theá naøo laø boán? Thieàn coù giaùc, coù quaùn; thieàn khoâng giaùc, khoâng quaùn; xaû* nieäm; thieàn khoå laïc dieät. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, coù boán phaùp naøy, neáu ai tu taäp thöïc haønh theo ñoù thì seõ dieät taän höõu laäu, thaønh töïu voâ laäu, taâm giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, nhö thaät maø bieát raèng: “Sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa.” Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, neáu thieän gia nam töû trong boán boä chuùng, muoán sinh trong loaøi ngöôøi, haõy tìm caàu phöông tieän haønh thaân, mieäng, yù, maïng thanh tònh. Neáu muoán ñöôïc sinh leân coõi trôøi, cuõng haõy tìm caàu phöông tieän haønh boán aân hueä. Neáu muoán ñöôïc heát höõu laäu, thaønh töïu voâ laäu, taâm giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, cuõng haõy tìm caàu phöông tieän haønh boán Thieàn. Nhö theá, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 839

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ngoaøi thaønh Tyø-xaù-ly, trong moät khu röøng. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Xöa, luùc Ta chöa thaønh ñaïo, luùc aáy, Ta soáng trong nuùi Ñaïi uùy40. Neáu ai coù loøng duïc hay khoâng loøng duïc maø vaøo trong nuùi naøy, loâng toùc ñeàu döïng ngöôïc. Laïi gaëp luùc quaù noùng nöïc, soùng naéng tung hoaønh, Ta côûi traàn maø ngoài, ban ñeâm thì vaøo röøng saâu. Luùc trôøi quaù laïnh, gioù möa doàn daäp thì ban ngaøy Ta vaøo trong röøng, ban ñeâm nguû ngoaøi trôøi. Baáy giôø, Ta hay tuïng moät baøi keä maø xöa chöa töøng nghe, chöa töøng thaáy: Laïnh leõo, ñeâm nghæ Trong nuùi Ñaïi uùy Thaân theå côûi traàn Ta ñaõ theä nguyeän41. Hoaëc Ta ñeán goø maû ñeå laáy aùo ngöôøi cheát che mình. Baáy giôø, coù ngöôøi xoùm AÙn-traù42

39.

Tham chieáu Paøli, M 12 Mahaøsìhanaødasutta (R. i. 68).

40.

Ñaïi uùy sôn. Paøli, ibid. tr. 79: Aóóataraö bhiösanakaö vanasaòñaö, vaøo moät khu röøng raäm haõi huøng;

khoâng phaûi danh töø rieâng.

41.

Paøli, ibid., esanaøpasuto munì'ti: AÅn só (Maâu-ni) vôùi öôùc nguyeän nhieät thaønh.

42.

AÙn-tra thoân nhaân. Paøli, ibid. Gaømaòñala, boïn muïc ñoàng. Nhöng Haùn ñoïc laø Aòñalagaøma, ñaûo aâm vaän.

ñeán löôïm nhaùnh caây ñaâm vaøo tai Ta hay thoïc vaøo muõi Ta. Coù ngöôøi khaïc nhoå, coù ngöôøi ñi tieåu hoaëc laáy ñaát boâi leân mình Ta. Nhöng Ta troïn khoâng nghó gì veà hoï. Luùc aáy, Ta coù taâm xaû naøy. Baáy giôø, taïi choã chuoàng boø, neáu thaáy phaân beâ, Ta lieàn laáy aên. Neáu khoâng coù phaân beâ, Ta lieàn aên phaân boø. Khi aên moùn naøy, Ta nghó: "Nay aên ñeå laøm gì? Haõy nhòn troïn ngaøy." Luùc Ta nghó vaäy, chö Thieân ñeán choã Ta baûo: "Nay Ngaøi chôù nhòn aên nöõa. Neáu Ngaøi nhòn, toâi seõ ñem cam loà, tinh khí giuùp Ngaøi soáng." Ta laïi nghó: "Ñaõ nhòn aên sao laïi ñeå chö Thieân ñem cam loà cho Ta? Ñoù laø söï doái traù." Roài Ta laïi nghó: "Nay coù theå aên caùc thöù meø, gaïo boû dö." Baáy giôø, moãi ngaøy Ta aên moät haït meø, moät haït gaïo, thaân hình lieät nhöôïc, xöông coát dính nhau. Treân ñænh ñaàu moïc muït nhoït, da thòt rôi rôùt. Ví nhö traùi baàu khoâ vôõ, khoâng laønh laën, ñaàu Ta luùc aáy cuõng theá, treân ñænh moïc nhoït, da thòt rôi rôùt, do khoâng aên. Cuõng nhö tinh tuù hieän trong gieáng saâu; luùc aáy maét Ta cuõng theá, ñeàu vì khoâng aên. Ví nhö xe cuõ hö naùt, thaân Ta cuõng theá, taát caû ñeàu hö hoûng khoâng theå theo yù mình. Cuõng nhö daáu chaân laïc ñaø, hai xöông cuøng cuûa ta cuõng theá. Neáu khi Ta laáy tay ñeø buïng, lieàn ñuïng xöông soáng. Neáu luùc ñeø xöông soáng, lieàn ñuïng da buïng. Thaân theå oám yeáu ñeàu vì khoâng aên. Baáy giôø Ta ñaõ duøng moät haït meø, moät haït gaïo laøm thöùc aên maø troïn voâ ích, chaúng ñöôïc phaùp thöôïng toân. Neáu muoán ñaïi, tieåu tieän, Ta lieàn teù xuoáng ñaát, khoâng töï ñöùng leân ñöôïc. Baáy giôø, chö Thieân troâng thaáy lieàn noùi: "Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ dieät ñoä!" Laïi coù chö Thieân noùi: "Sa-moân naøy chöa cheát, nay aét phaûi cheát." Coù chö Thieân laïi noùi: "Sa-moân naøy khoâng phaûi cheát! Sa-moân naøy thöïc laø A-la-haùn. Phaùp La-haùn thöôøng coù khoå haønh naøy." Baáy giôø, Ta coøn thaàn thöùc, bieát ñöôïc chuyeän beân ngoaøi. Ta laïi nghó: "Nay laïi nhaäp vaøo thieàn khoâng hôi thôû." Vaø Ta lieàn nhaäp vaøo thieàn khoâng hôi thôû, ñeám hôi thôû ra vaøo. Ta do ñeám hôi thôû ra vaøo, giaùc bieát coù hôi töø loã tai ra. Khi aáy tieáng gioù nhö tieáng saám. Ta laïi nghó: "Nay Ta ngaäm mieäng, bòt tai cho hôi thôû khoâng ra." Hôi thôû vì khoâng ra ñöôïc, khi ñoù hôi thôû theo chaân vaø tay maø ra. Giaû söû khi hôi khoâng ra töø tai, muõi, mieäng, baáy giôø, beân trong nhö tieáng saám reàn. Ta cuõng theá, khi aáy thaàn thöùc vaãn coøn chuyeån theo thaân. Ta laïi nghó: "Ta haõy nhaäp laïi thieàn nín thôû." Khi aáy,Ta phong beá heát caùc loã thôû. Ta vì phoâng beá caùc hôi thôû ra vaøo, ñaàu traùn lieàn ñau nhöùc nhö coù ngöôøi laáy duøi maø duøi ñaàu. Ta cuõng vaäy, ñaàu ñau raát khoå sôû. Baáy giôø, Ta vaãn coøn thaàn thöùc. Ta laïi nghó: "Nay Ta neân ngoài thieàn, döùt hôi thôû, khoâng cho hôi thôû ra vaøo." Khi aáy, Ta lieàn bít hôi thôû ra vaøo. Caùc hôi thôû doàn xuoáng buïng. Luùc hôi thôû chuyeån ñoäng heát söùc nhoû nhieäm. Nhö ñoà teå caàm ñao gieát boø, Ta cuõng vaäy, heát söùc ñau

ñôùn. Cuõng nhö moät ngöôøi yeáu ñuoái bò hai ngöôøi maïnh khoûe naém laáy ñem nöôùng treân löûa, ñau ñôùn chòu khoâng noåi. Ta cuõng vaäy, khoå ñau naøy khoâng theå trình baøy ñaày ñuû. Baáy giôø, Ta vaãn coù thaàn thöùc. Ngaøy ngaøy Ta ngoài thieàn, thaân theå khoâng coù maøu saéc gioáng ngöôøi. Coù ngöôøi troâng thaáy noùi: "Sa-moân naøy coù maøu da quaù ñen." Coù ngöôøi thaáy noùi: "Sa-moân naøy coù da nhö maøu chaøm."43 Tyø-kheo, neân bieát, trong saùu naêm tu haønh khoå haïnh naøy maø chaúng ñöôïc pheùp thöôïng toân, baáy giôø, Ta nghó: "Hoâm nay neân aên moät traùi caây." Ta lieàn aên moät traùi. Khi Ta aên ngaøy moät traùi, thaân hình yeáu ñuoái, khoâng theå töï ñi ñöùng, nhö moät traêm hai möôi tuoåi, ñoát xöông rôøi raïc, chaúng theå naâng ñôõ. Tyø-kheo neân bieát, moät quaû khi aáy baèng moät traùi taùo nhoû baáy giôø. Baáy giôø, Ta laïi nghó: "Ñaây chaúng phaûi caên baûn Ta thaønh ñaïo. Haún phaûi coù con ñöôøng khaùc."

Ñeå baûn: Tôï chung , nhö ngöôøi cheát. TNM: Tôï luïc, nhö maøu xanh luïc. 43.

Ta laïi nghó: "Ta nhôù laïi ngaøy xöa ôû döôùi goác caây cuûa Phuï vöông, khoâng daâm, khoâng duïc, tröø boû phaùp aùc baát thieän, nhaäp Sô thieàn. Khoâng giaùc khoâng quaùn, nhaäp Nhò thieàn. Nieäm thanh tònh, khoâng coù caùc töôûng, nhaäp Tam thieàn. Khoâng khoå laïc, yù nieäm thanh tònh, nhaäp Töù thieàn. Coù theå ñaây laø ñaïo. Nay Ta neân tìm ñaïo naøy." Trong saùu naêm, Ta caàu ñaïo caàn khoå maø khoâng thaønh töïu, hoaëc naèm treân gai goùc, hoaëc naèm treân vaùn ñoùng ñinh saéc, hoaëc treo thaân theå caùch xa maët ñaát, hai chaân ôû treân, ñaàu chuùc xuoáng, hoaëc treùo chaân ngoài xoaïc caúng, hoaëc ñeå raâu toùc daøi khoâng heà caïo hôùt, hoaëc ngaøy phôi löûa thieâu ñoát, hoaëc thôøi tieát ñoâng laïnh ngoài treân baêng, thaân theå chìm trong nöôùc, hoaëc laëng leõ khoâng noùi, hoaëc coù luùc moät ngaøy aên moät böõa, hoaëc hai ngaøy aên moät böõa, hoaëc ba ngaøy moät böõa, hoaëc boán ngaøy moät böõa, cho ñeán baûy ngaøy moät böõa, hoaëc aên rau traùi, hoaëc aên luùa meø, hoaëc aên reã coû, hoaëc aên traùi caây, hoaëc aên höông hoa, hoaëc aên caùc thöù quaû, cuû. Coù luùc ôû traàn, coù luùc maëc y raùch naùt, hoaëc ñaép y baèng coû gaáu, hay ñaép y loâng daï, coù luùc laáy toùc ngöôøi che thaân, coù luùc ñeå toùc, coù luùc laáy toùc ngöôøi khaùc ñoäi theâm. Nhö theá Tyø-kheo, khi xöa Ta khoå haønh ñeán nhö vaäy maø chaúng thu hoaïch ñöôïc caên baûn cuûa boán phaùp. Theá naøo laø boán? Nghóa laø giôùi luaät Hieàn thaùnh khoù toû, khoù bieát; trí tueä Hieàn thaùnh khoù toû, khoù bieát; giaûi thoaùt Hieàn thaùnh, khoù toû, khoù bieát; Tam-muoäi Hieàn thaùnh khoù toû, khoù bieát. Ñoù laø, naøy Tyø-kheo, coù boán phaùp naøy. Xöa Ta khoå haïnh chaúng ñöôïc coát yeáu naøy. Baáy giôø, Ta laïi nghó: "Nay Ta caàn phaûi tìm caàu ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng. Theá naøo laø ñaïo Voâ thöôïng? Ñoù laø höôùng veà boán phaùp naøy: "Giôùi luaät Hieàn thaùnh, Tam-muoäi Hieàn thaùnh, trí tueä Hieàn thaùnh, giaûi thoaùt Hieàn thaùnh." Roài Ta laïi nghó: "Chaúng theå ñem thaân oám yeáu naøy maø caàu ñaïo thöôïng toân. Neân aên chuùt ít ñeå ñöôïc khí tinh vi, nuoâi naáng thaân theå, khí löïc maïnh meõ. Sau ñoù môùi tu haønh ñaéc ñaïo." Ngay khi Ta aên chuùt ít, ñöôïc khí tinh vi, naêm Tyø-kheo boû Ta maø ñi: "Sa-moân Cuø- ñaøm naøy taùnh haïnh thaùc loaïn, boû chaân phaùp theo nghieäp taø." Luùc ñoù Ta töø choã ngoài ñöùng daäy, kinh haønh

theo höôùng Ñoâng. Ta laïi nghó: “Choã thaønh ñaïo cuûa haèng sa chö Phaät ñôøi quaù khöù laø ôû ñaâu?” Ngay khi aáy, phía treân Ta, coù Thieân thaàn ñöùng giöõa hö khoâng, noùi voùi Ta raèng: “Hieàn só, neân bieát, haèng sa chö Phaät quaù khöù ngoài döôùi boùng maùt caây ñaïo thoï maø thaønh Phaät.” Roài Ta laïi nghó: “Ngoài choã naøo maø ñöôïc thaønh Phaät?” Chö Thieân laïi baûo Ta: “Quaù khöù haèng sa chö Phaät ngoài treân ñeäm coû, roài sau ñoù môùi thaønh Phaät.” Khi aáy, caùch Ta khoâng xa, coù Phaïm chí Caùt Töôøng caét coû moät beân. Ta lieàn ñeán ñoù hoûi: “OÂng laø ai? Teân gì? Coù hoï gì?” Phaïm chí ñaùp: “Toâi teân Caùt Töôøng, hoï Phaát Tinh.” Ta baûo ngöôøi aáy: “Laønh thay, laønh thay! Teân hoï nhö theá raát hieám coù. Hoï teân khoâng doái môùi thaønh hieäu naøy, khieán oâng hieän ñôøi toát laønh, khoâng baát lôïi, troïn veïn khieán oâng tröø saïch sinh, giaø, beänh, cheát. OÂng hoï Phaát Tinh, cuõng ñoàng vôùi Ta luùc tröôùc. Nay Ta muoán xin ít coû.” Caùt Töôøng hoûi: “Nay Cuø-ñaøm duøng coû ñeå laøm gì?” Ta ñaùp Caùt Töôøng: “Ta muoán traûi döôùi caây Thoï vöông ñeå caàu boán phaùp. Theá naøo laø boán? Ñoùa laø giôùi luaät Hieàn thaùnh, Tam-muoäi Hieàn thaùnh, trí tueä Hieàn thaùnh, giaûi thoaùt Hieàn thaùnh.” Tyø-kheo neân bieát, baáy giôø Caùt Töôøng töï thaân ñem coû traûi döôùi caây thoï vöông. Roài Ta ngoài leân, chaùnh thaân, chaùnh yù, ngoài kieát giaø, buoäc nieäm ôû tröôùc. Baáy giôø Ta côûi boû loøng tham duïc, tröø caùc aùc phaùp, coù giaùc, coù quaùn, nhaäp Sô thieàn. Tröø dieät coù giaùc, coù quaùn, taâm

nhaäp Nhò thieàn, Tam thieàn; xaû* nieäm thanh tònh, öu hyû tröø saïch, taâm nhaäp Töù thieàn44. Baáy giôø, Ta vôùi taâm thanh tònh, tröø caùc keát söû, ñaéc voâ sôû uùy, töï bieát tuùc maïng bieán ñoåi voâ soá. Ta lieàn töï nhôù vieäc voâ soá ñôøi, hoaëc moät ñôøi, hai ñôøi, ba ñôøi, boán, naêm ñôøi, möôøi ñôøi, hai möôi, ba möôi, boán möôi, naêm möôi, moät traêm ñôøi, ngaøn ñôøi, traêm ngaøn, vaïn ñôøi; kieáp thaønh kieáp hoaïi, voâ soá kieáp thaønh, voâ soá kieáp hoaïi, voâ soá kieáp thaønh hoaïi. Ta töøng cheát ñaây, sinh kia; töø kia maïng chung ñeán sinh nôi naøy; nguoàn goác nhaân duyeân goác ngoïn ñöa ñeán, nhôù vieäc voâ soá ñôøi nhö theá. Ta laïi baèng Thieân nhaõn thanh tònh, khoâng tyø veát, quaùn chuùng sinh, keû sinh, ngöôøi cheát, coõi laønh saéc laønh, coõi aùc saéc aùc, hoaëc ñeïp hay xaáu tuøy haønh boån, Ta thaûy ñeàu bieát roõ. Hoaëc coù chuùng sinh thaân, mieäng, yù haønh aùc, phæ baùng Hieàn thaùnh, taïo goác nghieäp taø, töông öng vôùi taø kieán, thaân hoaïi maïng chung, sinh trong ñòa nguïc. Hoaëc coù chuùng sinh thaân, mieäng, yù haønh thieän khoâng phæ baùng Hieàn thaùnh, töông öng vôùi chaùnh kieán, thaân hoaïi maïng chuùng sinh ôû nhaân gian. Ñoù laø chuùng sinh thaân, mieäng, yù khoâng coù taø nghieäp. Ta do taâm Tam-muoäi thanh tònh khoâng tyø veát, döùt heát höõu laäu, thaønh töïu voâ laäu, taâm giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, nhö thaät bieát raèng: “Sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh, lieàn thaønh Voâ thöôïng Chaùnh chaân.” Naøy caùc Tyø-kheo, hoaëc coù Sa-moân, Baø-la-moân roõ bieát caùc neûo, nhöng nhöõng ñöôøng naøy, voán ngaøy xöa Ta chöa coù ñöôøng naøo chaúng ñi, chæ tröø chöa heà moät laàn sinh leân trôøi Tònh cö vì khoâng coøn trôû laïi coõi naøy. Hoaëc laïi vôùi moät soá Sa-moân, Baø-la-moân, ñoù laø choã ñaùng taùi sinh nhöng Ta chaúng sinh, vì khoâng thích hôïp. Vì ñaõ sinh leân

trôøi Tònh cö thì khoâng coøn trôû laïi theá gian naøy nöõa. Caùc oâng ñaõ ñöôïc giôùi luaät Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Caùc oâng ñöôïc Tam-muoäi Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Caùc oâng ñöôïc giaûi thoaùt Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Caùc oâng ñöôïc giaûi thoaùt tri kieán Hieàn thaùnh, Ta cuõng ñöôïc. Ta ñaõ caét döùt goác reã baøo thai, sinh töû ñaõ heát haún, khoâng coøn taùi sinh. Theá neân, caùc Tyø-kheo, haõy caàu phöông tieän thaønh töïu boán phaùp. Vì sao theá? Vì neáu Tyø-kheo naøo ñöôïc boán phaùp naøy thì thaønh ñaïo khoâng khoù. Nhö ngaøy nay, Ta thaønh ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh chaân ñeàu do boán phaùp naøy maø ñöôïc thaønh quaû. Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

44. Ñeå baûn, nhaûy soùt Tam thieàn. Xem caùc kinh treân.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Quaù khöù laâu xa, trôøi Tam thaäp tam laø Thích Ñeà-hoaøn Nhaân cuøng caùc ngoïc nöõ ñeán vöôøn Nan-ñaøn-baøn-na daïo chôi. Coù moät Thieân nhaân laøm keä: Khoâng thaáy vöôøn Nan-ñaøn Thì chaúng bieát coù vui Caùc choã chö Thieân ôû Khoâng ñaâu hôn nôi naøy. Baáy giôø, coù vò trôøi baûo Thieân nhaân aáy raèng: –OÂng nay khoâng trí, khoâng bieát phaân bieät chaùnh lyù. Vaät öu khoå maø ngöôïc laïi cho laø vui. Vaät khoâng beàn chaéc maø noùi laø beàn. Vaät voâ thöôøng noùi ngöôïc laø thöôøng. Vaät khoâng loõi chaéc laïi noùi loõi chaéc. Vì sao? Vì oâng khoâng nghe Nhö Lai noùi keä sao? Taát caû haønh voâ thöôøng Coù sinh taát coù cheát Khoâng sinh thì khoâng cheát Dieät naøy laø vui nhaát. Ñaõ coù nghóa naøy, laïi coù keä naøy. Sao oâng noùi coõi naøy vui nhaát? Nay oâng neân bieát, Nhö Lai cuõng noùi phaùp boán löu. Neáu chuùng sinh chìm trong nhöõng doøng naøy, troïn chaúng ñaéc ñaïo. Nhöõng gì laø boán? Nghóa laø duïc löu, höõu löu, kieán löu, voâ minh löu. Theá naøo goïi laø duïc löu? Duïc löu goàm naêm duïc. Theá naøo laø naêm? Nghóa laø maét thaáy saéc khôûi nhaõn thöùc töôûng, tai nghe tieáng khôûi thöùc töôûng, muõi ngöûi muøi khôûi thöùc töôûng, löôõi neám vò khôûi thöùc töôûng, thaân bieát xuùc chaïm khôûi thöùc töôûng. Ñoù goïi laø duïc löu. Theá naøo laø höõu löu? Höõu löu töùc laø ba höõu. Theá naøo laø ba? Nghóa laø duïc höõu, saéc höõu, voâ saéc höõu. Ñoù laø höõu löu. Theá naøo goïi laø kieán löu? Kieán löu nghóa laø chaáp theá gian laø thöôøng, voâ thöôøng; theá gian laø höõu bieân, voâ bieân; coù thaân, coù maïng; chaúng phaûi thaân, chaúng phaûi maïng; Nhö Lai coù cheát, Nhö Lai khoâng cheát, hoaëc Nhö Lai vöøa cheát Nhö Lai khoâng cheát, khoâng phaûi Nhö Lai vöøa cheát cuõng khoâng phaûi Nhö Lai khoâng cheát. Ñoù goïi laø kieán löu. Theá naøo laø voâ minh löu? Voâ minh laø khoâng bieát, khoâng tin, khoâng thaáy; taâm yù tham duïc, haèng mong caàu vaø coù naêm trieàn caùi: Tham duïc caùi, saân nhueá caùi, thuøy mieân caùi, ñieäu hyù caùi, nghi caùi. Laïi chaúng bieát Khoå, chaúng bieát Taäp, chaúng bieát Dieät, chaúng bieát Ñaïo. Ñoù goïi laø voâ minh löu. Thieân töû neân bieát, Nhö Lai noùi boán doøng

naøy. Neáu coù ai chìm vaøo ñaây thì chaúng theå ñaéc ñaïo. Baáy giôø, vò trôøi kia nghe lôøi naøy xong, trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi caùnh tay, töø trôøi Tam thaäp tam bieán maát, ñi ñeán choã Ta, cuùi laïy roài ñöùng moät beân. Trôøi aáy baïch vôùi Ta: –Laønh thay, Theá Toân, kheùo noùi nghóa naøy: Nhö Lai ñaõ noùi boán doøng. Neáu phaøm phu chaúng nghe boán doøng naøy thì chaúng ñöôïc boán an laïc. Theá naøo laø boán? Ñoù laø laïc do phuïc töùc45, laïc chaùnh giaùc, laïc cuûa Sa-moân, laïc Nieát-baøn. Neáu phaøm phu chaúng bieát boán doøng

Phuïc töùc , hay toâ töùc , söï phuïc hoài hôi thôû bình thöôøng; chæ traïng thaùi an oån cuûa A-la-haùn. Paøli: 45.

naøy thì chaúng ñöôïc boán an laïc naøy. Noùi vaäy xong, Ta laïi baûo: –Ñuùng vaäy, Thieân töû, nhö lôøi oâng noùi, neáu khoâng bieát ñöôïc boán doøng naøy thì khoâng bieát ñöôïc boán an laïc naøy. Roài Ta tuaàn töï noùi caùc ñeà taøi cho Thieân nhaân kia, ñeà taøi veà thí, ñeà taøi veà giôùi, ñeà taøi veà sinh Thieân, duïc laø töôûng baát tònh, laø höõu laäu, laø tai hoaïn lôùn, xuaát yeáu laø an laïc. Baáy giôø, Thieân nhaân ñaõ phaùt taâm hoan hyû, Ta lieàn dieãn noùi roäng veà phaùp boán doøng vaø noùi veà boán an laïc. Khi aáy, vò trôøi kia chuyeân taâm nhaát yù tö duy phaùp naøy, saïch caùc traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Nay Ta cuõng noùi boán phaùp, boán laïc naøy, ñeå ñöôïc phaùp boán Ñeá. Nhö theá, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Neân tu töôûng voâ thöôøng, neân quaûng baù töôûng voâ thöôøng. Ñaõ tu töôûng voâ thöôøng, quaûng baù töôûng voâ thöôøng thì ñoaïn aùi Duïc giôùi, aùi Saéc giôùi, aùi Voâ saéc giôùi, ñoaïn taän voâ minh, ñoaïn taän kieâu maïn. Ví nhö ñoát chaùy caây coû, taát caû ñeàu daäp taét heát. Ñaây cuõng vaäy, neáu tu töôûng voâ thöôøng thì ñoaïn tröø heát taát caû keát söû. Vì sao? Ngaøy xöa raát laâu, coù moät Thieân töû ñem naêm traêm ngoïc nöõ, theo nhau keû tröôùc ngöôøi sau, ñeán daïo chôi trong vöôøn Nan-ñaø-baøn-na, chôi ñuøa daàn daàn ñeán döôùi caây Ca-ni, töï vui nguõ duïc. Roài Thieân töû kia leo leân caây chôi, haùi hoa, taâm yù roái loaïn, rôi xuoáng caây maø cheát. OÂng sinh trong nhaø tröôûng giaû lôùn trong thaønh Xaù-veä naøy. Baáy giôø, naêm traêm ngoïc nöõ ñaám ngöïc keâu gaøo khoâng ngôùt. Ta duøng Thieân nhaõn troâng thaáy Thieân töû cheát sinh trong nhaø ñaïi tröôûng giaû, trong thaønh Xaù-veä. Qua taùm chín thaùng sinh moät beù trai xinh ñeïp voâ song, nhö maøu hoa ñaøo. Con tröôûng giaû daàn daàn khoân lôùn. Cha meï lieàn tìm vôï cho anh ta. Cöôùi vôï chöa bao laâu, anh laïi cheát, sinh trong bieån lôùn laøm thaân roàng. Baáy giôø, trong nhaø tröôûng giaû kia, caû nhaø ñeàu keâu khoùc ñau ñôùn raát thöông taâm. Roàng aáy laïi bò chim caùnh vaøng aên thòt, cheát sinh trong ñòa nguïc, Baáy giôø, caùc long nöõ laïi thieát tha thöông nhôù voâ taû. Baáy giôø Theá Toân lieàn noùi keä:

Trôøi kia luùc haùi hoa Taâm yù loaïn khoâng an Nhö nöôùc troâi thoân xoùm Taát chìm khoâng cöùu ñöôïc. Baáy giôø chuùng ngoïc nöõ Vaây quanh maø khoùc loùc Maët maøy raát xinh ñeïp Yeâu hoa maø maïng chung. Loaøi ngöôøi cuõng than khoùc

Assaønìya-dhamma.

Maát khuùc ruoät cuûa ta
Vöøa buïng laïi maïng chung
Bò voâ thöôøng tan hoaïi.
Long nöõ theo sau tìm
Caùc roàng ñeàu tuï taäp
Baûy ñaàu thaät duõng maõnh
Bò chim caùnh vaøng haïi.
Chö Thieân cuõng öu saàu
Loaøi ngöôøi cuõng nhö theá
Long nöõ cuõng saàu öu
Ñòa nguïc chòu ñau khoå.
Dieäu phaùp boán Ñeá naøy
Maø chaúng bieát nhö thaät
Coù sinh thì coù cheát
Chaúng thoaùt bieån soâng daøi.
Theá neân haõy khôûi töôûng
Tu caùc phaùp thanh tònh
Taát seõ lìa khoå naõo
Laïi chaúng bò taùi sinh.

Theá neân, caùc Tyø-kheo, haõy neân tu haønh töôûng voâ thöôøng, quaûng baù töôûng voâ thöôøng, seõ ñoaïn Duïc aùi, Saéc aùi, Voâ saéc aùi, cuõng ñoaïn kieâu maïn, ñoaïn taän voâ minh khoâng dö taøn.

Nhö theá, caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy.

Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 11

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, ñeä töû Toân giaû Muïc-lieân vaø ñeä töû Toân giaû A-nan, hai ngöôøi noùi chuyeän: –Hai chuùng ta ñoàng tuïng kinh xem ai hay hôn! Luùc aáy nhieàu Tyø-kheo nghe hai ngöôøi thaûo luaän, beøn ñeán choã Theá Toân, cuùi laïy, roài ngoài qua moät beân. Caùc Tyø-kheo baïch Theá Toân: –Nay coù hai ngöôøi baøn luaän: “Hai chuùng ta cuøng tuïng kinh xem ai hay!” Baáy giôø, Theá Toân baûo moät Tyø-kheo: –OÂng ñi goïi hai Tyø-kheo aáy ñeán ñaây. Tyø-kheo ñaùp: –Kính vaâng, baïch Theá Toân! Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy, ñeán hai ngöôøi kia baûo hoï: –Theá Toân cho goïi hai thaày. Hai ngöôøi nghe Tyø-kheo noùi, lieàn ñeán choã Theá Toân,

cuùi laïy roài ñöùng moät beân. Baáy giôø, Theá Toân baûo hai ngöôøi: –Caùc oâng ngu si! Caùc oâng thöïc coù noùi: “Chuùng ta cuøng tuïng kinh xem ai hay hôn.” khoâng?

Hai ngöôøi ñaùp: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân! Theá Toân baûo: –Caùc oâng coù nghe Ta noùi phaùp naøy: “Haõy cuøng caïnh tranh vôùi nhau chaêng?” Phaùp nhö theá ñaâu khaùc Phaïm chí? Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Chuùng con chaúng nghe Nhö Lai noùi phaùp naøy. Theá Toân baûo: –Ta khoâng thuyeát phaùp naøy cho Tyø-kheo, vì vaäy maø caùc oâng tranh hôn thua chaêng? Nhöng phaùp maø Ta thuyeát hoâm nay laø muoán coù ngöôøi ñöôïc haøng phuïc, coù ngöôøi ñöôïc giaùo hoùa. Tyø-kheo naøo luùc thoï laõnh phaùp, haõy nhôù suy nghó boán duyeân, xem coù töông öng vôùi Kheá kinh, A-tyø-ñaøm, Luaät khoâng? Neáu töông öng, haõy nhôù vaâng laøm. Baáy giôø, Theá Toân noùi keä: Tuïng nhieàu vieäc voâ ích Phaùp naøy chaúng phaûi hay Nhö ñi ñeám soá boø Chaúng thieát yeáu Sa-moân.46 Neáu tuïng taäp chuùt ít Nhöng thöïc haønh theo phaùp Phaùp naøy laø treân heát Ñaùng goïi phaùp Sa-moân.47 Tuy tuïng ñeán ngaøn chöông Khoâng nghóa ñaâu ích gì Chaúng baèng tuïng moät caâu Nghe xong ñaéc ñaïo ñöôïc.48 Tuy tuïng ñeán ngaøn lôøi Khoâng nghóa ñaâu ích gì Chaúng baèng tuïng moät nghóa Nghe xong ñaéc ñaïo ñöôïc.49 Daãu taïi baõi chieán tröôøng Thaéng ngaøn ngaøn quaân ñòch Töï thaéng mình toát hôn Chieán thaéng thaät toái thöôïng.50 Theá neân, naøy caùc Tyø-kheo, töø nay veà sau chôù neân tranh tuïng, coù taâm hôn thua. Vì sao theá? Haõy nghó haøng phuïc taát caû moïi ngöôøi. Neáu Tyø-kheo coù taâm hôn thua, taâm tranh tuïng nhau maø cuøng caïnh tranh thì phaûi laáy phaùp luaät maø trò. Tyø-kheo, vì theá haõy töï tu haønh. Hai Tyø-kheo nghe Phaät noùi xong, lieàn töø choã ngoài ñöùng leân, cuùi laïy Theá Toân saùm hoái:

46.
Cf. Dhp. 19.
47.
Cf. Dhp. 20.
48.
Cf. Dhp. 101.
49.
Cf. Dhp. 100.
50.
Cf. Dhp. 103.

–Töø nay veà sau, chuùng con khoâng laøm vaäy nöõa. Cuùi xin Theá Toân nhaän lôøi con hoái loãi. Theá Toân baûo: –Trong ñaïi phaùp, caùc oâng ñaõ chòu söûa loãi, töï bieát coù taâm caïnh tranh. Ta nhaän söï hoái loãi cuûa caùc oâng. Caùc Tyø-kheo, chôù neân theá nöõa. Nhö theá, caùc Tyø-kheo haõy hoïc ñieàu naøy. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

Keä toùm taét:
Taêng thöôïng, toïa, haønh tích

Voâ tình, vöôøn quaùn, hoà
Voâ laäu, voâ töùc, thieàn
Boán laïc, khoâng tranh tuïng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.